

USTAWA

z dnia2015 r.

o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

Art. 1. W ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2015 r. poz. 577 i 892) w:

1) art. 5 ust. 2 dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) 65 % składki z tytułu ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i z tytułu ubezpieczenia zwierząt gospodarskich, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 od wszystkich ryzyk, o których mowa w art. 3 ust. 2, jeżeli określone przez zakłady ubezpieczeń stawki taryfowe ubezpieczenia nie przekraczają 10 %.

4) W przypadku gdy stawki taryfowe ubezpieczenia, o którym mowa w pkt 3 są wyższe niż 10 %, dopłaty do składek przysługują w wysokości określonej w pkt 3.”

2) art. 10 c po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4 b w brzmieniu:

„4a. W umowie ubezpieczenia obowiązkowego rolnik przenosi na zakład ubezpieczeń wierzytelności z tytułu całości lub części należności ustalonych w decyzji Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w sprawie o przyznanie płatności bezpośrednich odpowiadającej wysokości składek z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1.

4 b. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przekazuje na rzecz zakładu ubezpieczeń kwotę odpowiadającą wysokości składek z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, określona w umowie ubezpieczenia obowiązkowego upraw na podstawie wniosków zakładów ubezpieczeń składanych w okresach kwartalnych z listą rolników, którzy zawarli umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie od dnia 15 marca 2016 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich ma na celu zwiększenie powszechności ubezpieczeń upraw rolnych poprzez zobowiązanie zakładów ubezpieczeń do sprzedaży ubezpieczeń pakietowych. Zmiana ustawy zapewni dostęp do ubezpieczeń z dopłatami z budżetu państwa do składek ubezpieczenia w przypadku stosowania przez zakłady ubezpieczeń stawek taryfowych w wysokościach wyższych niż 10% sumy ubezpieczenia upraw i zwierząt gospodarskich w przypadku umów ubezpieczenia zawierających pakiet ryzyk, a tym samym zwiększenie ochrony ubezpieczeniowej upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

W projekcie ustawy proponuje się w art. 5 ust. 2 dodanie nowych punktów, w celu stworzenia możliwości prawnych zawierania przez producentów rolnych z zakładami ubezpieczeń umów ubezpieczenia o charakterze pakietowym, tj. obejmujących ochroną ubezpieczeniową uprawy rolne i zwierzęta gospodarskie od wszystkich ryzyk wymienionych w art. 3 ust. 1 ustawy, do których budżet państwa będzie mógł stosować 65 % dopłaty do składek ubezpieczenia.

Umożliwi to stopniowe osiągnięcie celu ustawy jakim jest powszechność ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Obecnie umowy ubezpieczenia zawierane przez producentów rolnych z zakładami ubezpieczeń mogą obejmować wszystkie ryzyka wymienione w ustawie lub wybrane przez producenta rolnego. W związku z powyższym w praktyce występują sytuacje, że zakłady ubezpieczeń odmawiają zawarcia umowy ubezpieczenia upraw rolnych od ryzyk, które mogłyby powodować znaczne skutki finansowe dla tych zakładów ze względu na częstotliwość i rozmiar ich występowania na danym obszarze kraju. Ponadto umowy ubezpieczenia zawierające pakiet ryzyk oferowane są producentom rolnym ze stawką taryfową przekraczającą 6% sumy ubezpieczenia, co powoduje, że do umów tych nie mogą być stosowane dopłaty do składek z budżetu państwa. W konsekwencji tego, ze względu na wysoką cenę polisy oraz brak dopłaty wielu producentów rolnych rezygnuje z zawarcia umów ubezpieczenia zawierających pakiet ryzyk, a tym samym zapewnienia szerszej ochrony swoich upraw. W celu zwiększenia liczby zawartych przez producentów rolnych umów ubezpieczenia obejmujących ochroną ubezpieczeniową od większej liczby ryzyk oraz zapewnienia dostępu do dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczenia w przypadku zawarcia takich umów ubezpieczenia, proponuje się w projekcie ustawy uwolnienie stawek taryfowych dla tej grupy umów ubezpieczenia. Jest to rozwiązanie

analogiczne jak w przypadku obecnie obowiązującej ustawy w zakresie umów ubezpieczenia warzyw gruntowych oraz drzew i krzewów owocowych.

Dodanie nowych przepisów ma na celu objęcie ochroną ubezpieczeniową szerszej grupy producentów rolnych. Dopłaty będą przysługiwały producentom rolnym w wysokości do 65% składki z tytułu ubezpieczenia upraw, w przypadku określenia przez zakłady ubezpieczeń stawek taryfowych ubezpieczenia nie przekraczających 10% sumy ubezpieczenia upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku jarego, rzepiku, ziemniaków lub buraków cukrowych, rzepaku ozimego, warzyw gruntowych, chmielu, tytoniu, drzew i krzewów owocowych, truskawek lub roślin strączkowych oraz zwierząt bydła, koni. Owiec, kóz, drobiu lub świń.

W przypadku przekroczenia stawki taryfowej ubezpieczenia stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia, ale nie więcej niż 6% sumy ubezpieczenia dopłaty do składek producentów rolnych będą stosowane do wysokości 10% sumy ubezpieczenia.

W ostatnich latach nasila się występowanie niekorzystnych dla rolnictwa zjawisk atmosferycznych, powodujących duże straty w produkcji rolniczej. Wpływa to na sytuację finansową wielu producentów rolnych i ich rodzin, która ulega znacznemu pogorszeniu w wyniku utraty dochodów, co w konsekwencji powoduje trudności w dalszym prowadzeniu produkcji rolnej. Doświadczenia zarówno polskie, jak i innych krajów wskazują na konieczność wprowadzenia powszechnego systemu ubezpieczeń upraw i zwierząt, dostępnego dla producentów rolnych i zapewniającego jednocześnie pełną ochronę ubezpieczeniową produkcji rolnej, w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych zdarzeń losowych.

Z danych zakładów ubezpieczeń, które zawierają umowy w sprawie dopłat do składek ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, dotyczących wysokości stawek taryfowych za ubezpieczenie upraw rolnych od zdarzeń losowych określonych w ustawie, wynika, iż w większości oferowane są pakiety ubezpieczeń, natomiast ubezpieczenia od pojedynczych ryzyk dotyczą powodzi, suszy, gradu, przymrozków wiosennych oraz ujemnych skutków przezimowania. Oferowane przez zakłady ubezpieczeń wysokości stawek taryfowych uzależnione są od gatunku danej rośliny, zakresu ubezpieczanych ryzyk, lokalizacji danej uprawy (rodzaju gleb, strefy zagrożenia ryzykiem) oraz aktualnej oceny ryzyka. Przykładowe wysokości stawek taryfowych ubezpieczenia poszczególnych upraw rolnych od pojedynczych ryzyk oraz pakiety ryzyk ujętych w taryfach stawek stanowiących załączniki do umów zawartych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z zakładami ubezpieczeń na stosowanie dopłat do składek ubezpieczeń w 2015 r. kształtują się następująco:

Ryzyka/ wysokości stawek taryfowych																											
Wyszczególnienie	G	G, Pw	G, Usp, Pw	Po	Usp	Pw	S	G, Usp	G, H, Dn, Pi, OziL	G, Usp, H, Dn, Pi, OziL	G, Pw, H, Dn, Pi, OziL	G, Usp, Pw, Po, H, Dn, Pi, OziL	G, Usp, Pw, Po, S	G, Usp, Pw, H, Dn, Pi, OziL	G, Usp, Pw, Po, S, H, Dn, Pi, OziL	Po, Pi, OziL											
zboża jare	0,39-2,0	0,98-4,6	1,89-10,0	1,5-12,0	1,8-8,0	0,5-3,6	2,0-15,0	1,67-9,0	0,54-4,0	4,0-10,0	2,0-4,5	4,5-11,0	5,0-12,0	6,0-14,0	5,5-13,0	6,6-15,0	5										
zboża ozime	0,39-2,25																	0,47-4,0	0,47-5,0	3,15-11,0	1,33-5,0	5,5-12,0	4,0-6,5	6,0-14,0	6,0-16,0	8,0-18,0	
kukurydza	0,35-5,0	1,0-5,0	2,5-13,0		4,0-10,0	1,0-4,8	2,0-15,0	2,5-11,0	1,33-5,0	5,5-12,0	4,0-6,5	6,0-14,0	6,0-15,0	7,0-17,0	6,0-16,0	6,0-16,0		6,0-13,0									
rzepak jary	0,95-4,0	2,5-6,7	3,62-13,0		3,6-10,0	1,0-4,8	2,0-15,0	0,47-5,0	1,33-5,0	5,5-12,0	4,0-6,5	6,0-14,0	6,0-15,0	7,0-17,0	6,0-16,0	8,0-18,0		6,0-15,0									
rzepak ozimy																			0,35-2,0	1,0-10,0	2,5-13,0	4,0-10,0	1,0-5,0	0,47-5,0	3,0-7,0	5,0-14,0	6,0-16,0
rzepik																			0,39-3,6	1,0-6,0	1,0-10,0	1,0-5,0	0,54-5,0	3,0-5,5	5,0-13,0	6,0-15,0	
ziemniaki	0,35-2,0	1,0-10,0	1,0-10,0		1,0-3,0	2,0-16,0	5,0-12,0	5,0-8,5	5,0-12,0	6,0-14,0	6,0-14,0	6,0-14,0	6,0-14,0	6,0-14,0	6,0-14,0	6,0-14,0		6,0-14,0									
buraki cukrowe	0,39-3,6	1,0-6,0	1,0-6,0		1,0-3,0	2,0-18,0	6,0-12,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0		6,0-10,0									
chmiel	2,0-12,0	3,0-12,0	3,0-12,0		1,0-3,0	2,0-18,0	6,0-12,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0		6,0-10,0									
tytoń	2,0-12,0	5,0-12,0	5,0-12,0		1,0-3,0	2,0-18,0	6,0-12,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0	6,0-10,0		6,0-10,0									
warzywa gruntowe	1,0-12,0	1,5-12,0	1,5-12,0	6,0-9,0	1,0-5,0	2,0-18,0	6,0-15,0	3,0-12,0	7,0-12,0	3,0-9,0	10,0-15,0	10,0-14,0	6,0-17,0	11,0-16,0	6,6-18,0	10,0-14,0											
owoce drzew i krzewów owocowych	5,0-12,0	7,7-15,0	5,0-15,0	1,5-15,0	6,0-9,0	5,4-10,0	2,0-17,0	8,0-15,0	5,5-15,0	9,0-14,0	9,0-15,0	10,0-16,0	10,0-16,0	11,0-17,0	11,0-17,0	12,0-19,0											
drzewa i krzewy owocowe	0,5-12,0	1,0-15,0	1,5-12,0	1,5-12,0	1,0-5,0	0,5-2,0	1,5-17,0	1,0-15,0	2,0-15,0	3,0-6,0	2,0-4,5	4,5-7,0	3,0-8,0	4,5-10,0	4,5-9,0	5,0-11,0											
truskawki	1,0-12,0	1,0-13,2	1,5-12,0	1,5-12,0	2,0-9,0	1,0-7,2	2,0-17,0	3,0-15,0	2,5-12,0	5,0-13,0	3,0-11,0	5,0-18,0	4,0-17,0	5,0-16,0	5,0-18,0	6,0-17,0											
rośliny strączkowe	0,58-6,0	0,64-12,0	1,5-12,0	1,5-12,0	1,0-3,6	2,0-15,0	0,77-5,0	3,0-6,0	3,0-6,0	3,0-6,0	3,0-6,0	3,0-6,0	3,0-6,0	3,0-6,0	3,0-6,0	6,15											

- G** grad
Pw przymrozki wiosenne
Usp ujemne skutki przezimowania
Po powódź
Pi piorun
S susza
H huragan
Dn deszcz nawałny
OziL obsunięcie się ziemi i lawiny

Od początku funkcjonowania systemu, pomimo że zakładano objęcie ochroną ubezpieczeniową co najmniej 7 mln ha upraw, faktycznie objęta ochroną ubezpieczeniową w poszczególnych latach była znacznie niższa powierzchnia upraw, tj. w roku: 2006 – 311 740 ha, 2007 – 575 029 ha, 2008 – 1 832 036 ha, 2009 – 2 808 104 ha, 2010 – 2 845 777 ha, 2011 – 3 032 634 ha, 2012 - 2 751 438 ha, 2013 - 3 398 811 ha, 2014 – 3.269.871 ha.

W projekcie ustawy zaproponowano rozwiązanie, aby składki rolnicy płacili z należnych im płatności bezpośrednich na podstawie cesji na rzecz zakładów ubezpieczeń.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie od dnia 15 marca 2016 r. , tj. równoległe z naborem wniosków o dopłaty bezpośrednie.